

Avdelning: Hälsoskydd
Handläggare: Ulrika Persson
Telefon: 08-508 28 177
Fax: 08-508 28 808
E-post: ulrika.persson@miljo.stockholm.se

2006-02-16

MHN 2006-03-14 p 10

Överklagande av Miljödomstolens dom i ärende om bullerstörning i bostad, Valhallavägen 147 i Stockholm

Förslag till beslut

1. Överklaga Miljödomstolens dom den 19 januari 2006 med mål nummer M 31017-04
2. Åberopa Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande till stöd för överklagandet

Urban Jonsson
Tf direktör

Martina Bengtsson
Tf avdelningsdirektör

Bakgrund

Miljöförvaltningen mottog den 19 april 2004 klagomål från Margareta Rudbäck, Valhallavägen 147 i Stockholm, på buller från en maskin, fläkt eller liknande. Hon upplevde bullret som störande i sin bostad och då framför allt i sovrummet.

HN Akustik AB har utfört två ljudnivåmätningar i den klagandes bostad. Den första mätningen utfördes enligt uppgift från akustikern under drygt en vecka i februari 2004 med hjälp av en dosimeter. Margareta Rudbäck bodde i lägenheten medan mätningen utfördes. Resultatet från mätningen visar att ljudnivån var hög i klagandens sovrum nattetid, med maximala ljudnivåer på upp till drygt 70 dBA. Mätföretaget har inte angett källan, därför är det svårt att dra några slutsatser om vad som orsakade den höga ljudnivån, men en trolig källa är trafiken. Miljöförvaltningen ansåg att det inte var troligt att en fläkt eller liknande skulle kunna orsaka så höga ljudnivåer inne i den klagandes bostad utan att ljudkällan kunnat lokaliseras. Efter det att mätningen utfördes har fastighetsägaren vidtagit åtgärder för att dämpa bullret från trafiken samt från ett torkskåp i tvättstugan.

Den andra ljudnivåmätningen utfördes nattetid den 23 juni 2004. Enligt akustikern som utförde mätningen kunde ljudet, som innehöll en ton, lokaliseras och källan till bullret är troligtvis ett fläktsystem i fastigheten. Resultatet från mätningen visar att den ekvivalenta ljudnivån uppgick till 23 dBA i klagandens sovrum. Mätvärdet är inte korrigerat mot bakgrunds nivå, vilket innebär att ljudnivån från enbart fläktsystemet är lägre än 23 dBAeq.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade via delegation den 5 juli 2004 att lämna Margareta Rudbäcks klagomål utan vidare åtgärd. Med stöd av 9 kap. 3 och 9 §§ miljöbalken bedömde Miljö- och hälsoskyddsnämnden att det i Margareta Rudbäcks bostad inte förelåg någon olägenhet med avseende på buller. Bedömningen grundades på resultatet från den andra ljudnivåmätningen som visade att ljudnivån från fläktsystemet inte överskrider Socialstyrelsens riktvärden för buller i bostäder (SOSFS 1996:7). Miljö- och hälsoskyddsnämnden ansåg vidare, med hänvisning till 2 kap. 7 § miljöbalken, att det mot bakgrund av detta inte var rimligt att kräva att fastighetsägaren vidtar några ytterligare undersökningar eller åtgärder.

Margareta Rudbäck överklagade beslutet och i beslut den 27 oktober 2004 biföll Länsstyrelsen i Stockholms län överklagandet och återförvisade ärendet till Miljö- och hälsoskyddsnämnden för fortsatt handläggning. Länsstyrelsen bedömde att bullerstörningen skulle klassas som olägenhet och motiverar sitt beslut med att lägenheten är tyst nattetid, att bullrets tonala karaktär gör att det kan uppfattas som störande och att störningen förekommer dagligen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden överklagade Länsstyrelsens beslut. Miljödomstolen har emellertid inte prövat nämndens invändningar utan avslag överklagandet på samma grunder som Länsstyrelsen.

Prövningstillstånd har meddelats av Miljööverdomstolen i beslut daterat den 20 februari 2006.

Miljöförvaltningens synpunkter

Enligt Socialstyrelsens allmänna råd för buller i bostäder (SOSFS 1996:7) är riktvärdet för ekvivalent ljudnivå 30 dBAeq, men om ljudet innehåller toner eller är lågfrekvent kan riktvärdet sänkas till 25 dBAeq. Sedan beslutet i detta ärende fattades har nya riktlinjer utfärdats av Socialstyrelsen, men riktvärdena i dessa är desamma som tidigare, d v s 30 respektive 25 dBAeq. I Margareta Rudbäcks bostad uppmättes ljudet från fläktsystemet inklusive bakgrunds nivå till 23 dBAeq. Detta innebär att ljudnivån från enbart fläktsystemet är lägre än 23 dBAeq. För lågfrekvent buller finns riktvärden uppsatta för nio frekvenser, så kallade tersband, mellan 31,5 och 200 Hz. Tersbanden överskred inte på någon frekvens Socialstyrelsens riktvärden för lågfrekvent buller.

Enligt 2 kap 7 § miljöbalken är möjligheten att ställa krav på vidare åtgärder från en fastighetsägares sida begränsade när ljudnivån underskrider gällande riktvärde med flera decibel. Miljöförvaltningen anser att det är viktigt att en myndighet gör likartade bedömningar i de ärenden som handläggs och att medborgarna ges en likvärdig och rättvis tillämpning av lagen. Enligt Miljöförvaltningens mening ska det endast undantagsvis göras avsteg från tillämpningen av Socialstyrelsens riktvärden. Sådana avsteg måste enligt Miljöförvaltningens bedömning då vara motiverade av något särskilt skäl, t ex att klaganden skulle vara känsligare än normalt. I detta ärende har inga sådana skäl framkommit.

Dnr Fel! Hittar inte referenskölla.
Fel! Hittar inte referenskölla.

Prövningen av detta ärende i högsta instans är mot bakgrund av ovanstående därför av principiell betydelse.

Om Miljöförvaltningen inte kan använda gällande riktvärden utan måste göra en mer subjektiv bedömning i varje enskilt fall försvåras handläggningen och möjligheten att tillämpa lagstiftningen på ett rättssäkert sätt minskar. Det blir även svårt för verksamhetsutövare att uppfylla bevisbörderegeln krav om det råder osäkerhet om när en störning ska bedömas som olägenhet eller ej. Att störningen i det här ärendet förekommer dagligen och i en lägenhet som enligt Länsstyrelsen är tyst nattetid är inte tillräckliga skäl för att man enligt Miljöförvaltningens mening ska göra avsteg från Socialstyrelsens riktvärden. Det bör tilläggas att innan fastighetsägaren vidtog åtgärder för att dämpa trafikbullret uppmättes nattetid maximala ljudnivåer på upp till drygt 70 dBA i klagandes lägenhet, vilket Miljöförvaltningen anser knappast kan betraktas som en tyst bostad. Att fastighetsägaren har vidtagit åtgärder som sänkt ljudnivån från trafiken i Margareta Rudbäcks bostad borde enligt Miljöförvaltningens mening rimligtvis inte leda till att ljud från fläktsystemet ska klassas som olägenhet, även om de bullerdämpande åtgärderna kan ha lett till att fläkten hörs tydligare. Miljöförvaltningen anser att det hade varit skillnad om ljudet från fläkten överskridit riktvärdena.

Vad som anförts av Länsstyrelsen om ljudets tonala karaktär måste anses tillgodosett genom att riktvärdet för sådant buller har sänkts med 5 dB. Länsstyrelsen refererar i sitt beslut till Naturvårdsverkets riktlinjer för externt industribuller (SNV RR 1978:5). Då dessa riktlinjer gäller utomhusvärden vid fasad anser Miljöförvaltningen att de inte är relevanta i detta ärende.

Miljödomstolen har avslagit Miljö- och hälsoskyddsnämndens överklagande. I sitt beslut har Miljödomstolen dock inte redovisat någon omständighet i ärendet som motiverar att fastighetsägaren ska åläggas att vidta åtgärder mot den påstådda störningen, trots att ljudet från fläkten underskrider Socialstyrelsens riktvärde med mer än 2 dB.

Slutligen vill Miljöförvaltningen framföra att ett stort antal verksamheter och fastighetsägare i staden bedriver sina rörelser så att genererade ljudnivåer tangerar eller ligger omedelbart under Socialstyrelsens riktvärden. Överinstanserna har inte lagt fram något sakligt skäl till varför just denna fastighetsägare ska belastas med krav om åtgärder så att ljudnivån från fläkten hamnar långt under gällande riktvärden. Om Miljööverdomstolen vid en prövning gör samma bedömning som Miljödomstolen anser Miljöförvaltningen att det är principiellt viktigt att grunderna prövas och utvecklas för hur överkrav av detta slag ska motiveras gentemot fastighetsägarna. Det är vidare mycket vanligt med bakgrundsnivåer som ligger på 23 dBA eller högre nattetid i Stockholms innerstad. Om fläkten som klagande störs av exempelvis stängs av är det ingen garanti för att ljudnivån i hennes bostad skulle sänkas ytterligare med tanke på lägenhetens placering på en centralt belägen gata med mycket trafik.

Sammanfattningsvis anser Miljöförvaltningen att det överklagade beslutet bör upphävas och att Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut att lämna klagomålet utan åtgärd ska fastställas.

Tidigare överlämnade handlingar i ärendet återoplas.

Slut